Europa-Parlamentet
2024-2029

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

2025/2145(DEC)

28.1.2026

UDTALELSE

fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

til Budgetkontroludvalget

om decharge for gennemførelsen af Den Europæiske Unions almindelige budget for regnskabsåret 2024, Sektion III – Kommissionen
(2025/2145(DEC))

Ordfører for udtalelse: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

UDTALELSE

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling opfordrer Budgetkontroludvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende i det forslag til beslutning, det vedtager:

A. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene er en grundlæggende værdi for Unionen, som er forankret i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union; der henviser til, at Unionen er fast besluttet på at fremme ligestilling i alle aktiviteter i henhold til artikel 8 i TEUF og indføre integration af kønsaspektet og kønsbudgettering i alle politikker; der henviser til, at budgetter ikke er kønsneutrale og skal udarbejdes og gennemføres med henblik på ligestilling mellem kønnene; der henviser til, at Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ikke blot fastsætter, at der skal sikres ligestilling mellem kønnene, men også beskytter den menneskelige værdighed og forbyder alle former for forskelsbehandling, herunder forskelsbehandling baseret på seksuel orientering og kønsidentitet;

B. der henviser til, at Parlamentet gentagne gange har anmodet Kommissionen om at fremme og gennemføre integration af kønsaspektet, herunder kønsbudgettering, inden for alle Unionens politikker; der henviser til, at det er nødvendigt at sikre, at kønsbudgettering indeholder et integreret intersektionelt perspektiv;

C. der henviser til, at EU har øget budgetbevillingerne til militarisering væsentligt, herunder til våben, militær infrastruktur, sikkerhedsforskning, militær mobilitet, grænseovervågning og eksternalisering; der henviser til, at disse omlægninger risikerer at kanalisere midler væk fra ligestilling mellem kønnene og fra social samhørighed og bekæmpelse af kønsbaseret vold;

D. der henviser til, at EU's score på ligestillingsindekset i 2025 er 63,4, hvilket er en stigning på 10,5 point siden 2010; der henviser til, at det vil vare mindst 50 år mere at opnå ligestilling mellem kønnene i EU; der henviser til, at ligestillingen mellem kønnene i Unionen er blevet negativt påvirket af voksende kønsfjendtlige bevægelser, sexisme og stærkt fordomsfulde tendenser mod kvinder og tilbageslag mod ligestilling mellem kønnene, navnlig med hensyn til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) i flere medlemsstater; der henviser til, at ligestillingen mellem kønnene påvirkes yderligere af krigene, den igangværende klima- og energikrise, den sociale krise og leveomkostningskrisen, som rammer kvinder uforholdsmæssigt hårdt;

E. der henviser til, at hver tredje kvinde oplever at blive udsat for vold; der henviser til, at 140 kvinder og piger på verdensplan hver dag bliver dræbt af en partner eller et familiemedlem; der henviser til, at direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet blev vedtaget den 7. maj 2024 og trådte i kraft den 14. juni 2024; der henviser til, at intolerancen over for LGBTIQ+-personer, navnlig transpersoner, bedrøveligvis er steget drastisk siden 2019; der henviser til, at forekomsten af vold og hadmotiverede forbrydelser mod LGBTIQ+-personer er steget siden 2019; der henviser til, at den kraftigste stigning ses i forekomsten af angreb på transkvinder og -mænd; der henviser til, at Daphne-programmet, der har til formål at beskytte ofre for vold, herunder kvinder og børn, udgør et vigtigt EU-instrument til bekæmpelse af kønsbaseret vold og opretholdelse af grundlæggende rettigheder, og at det inden for Unionens budget- og politikramme bør sikres, at programmet fortsat modtager finansiering og

støtte;

F. der henviser til, at investeringer i ligestilling mellem kønnene styrker den økonomiske vækst, modstandsdygtigheden og den sociale samhørighed i hele EU; der henviser til, at en dynamisk og konkurrencedygtig økonomi kræver ligestilling mellem kønnene, iværksætteri og innovation; der henviser til, at den økonomiske politik også kræver integration af kønsaspektet for at sikre, at den europæiske økonomi fungerer for alle kvinder; der henviser til, at støtte til kvinder til at starte og drive deres egen virksomhed bidrager til økonomisk diversificering og mindsker kønsskævheder i adgangen til iværksætteri og ledelse;

1. understreger, at et ligestillingsperspektiv bør integreres og sikres inden for alle politikområder, navnlig i lyset af de mange kønsspecifikke virkninger af de forskellige igangværende kriser, såsom klimakrisen og energikrisen, sociale kriser, krige og leveomkostningskrisen, og at der i den forbindelse skal rettes et særligt fokus på SRSR og på tilbageslaget mod ligestilling mellem kønnene og mod kvinders rettigheder i EU; gentager derfor sin opfordring om at gennemføre kønsbudgettering i alle relevante og hensigtsmæssige faser af budgetproceduren; opfordrer Kommissionen til at forbedre integrationen af kønsaspektet helt fra programudformningens begyndelse og til at fastsætte en horisontal bestemmelse om ligestilling mellem kønnene med et mål om generel ligestilling;

2. anerkender Unionens tilsagn om at integrere kønsaspektet og forbedre metoden til sporing af kønsudgifter; beklager, at Kommissionens nuværende metode ikke afspejler potentielle negative konsekvenser og i 20 % af tilfældene resulterer i usikkerhed med hensyn til de kønsmæssige konsekvenser; opfordrer indtrængende Kommissionen til at forbedre sine vurderingsværktøjer for at sikre klarere resultater og for at spore eventuelle negative virkninger; mener, at sporingsmetoden eventuelt kan suppleres med obligatoriske minimumskriterier såsom kønsspecifikke konsekvensanalyser, der bør knyttes til sporingssystemerne;

3. glæder sig over ajourføringen af retningslinjerne og værktøjskassen for bedre regulering; beklager, at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til at gennemføre kønsspecifikke analyser af behov og virkninger for EU's finansieringsprogrammer; opfordrer Kommissionen til at anvende konkurrencebaserede konsekvensanalyser, herunder kønssensitive analyser, ved udformningen og gennemførelsen af EU-programmer og finansieringsinstrumenter for at sikre effektive og retfærdige politiske resultater; opfordrer Kommissionen til konsekvent at gennemføre sådanne analyser; opfordrer Kommissionen til at integrere kønsaspektet fuldt ud i den næste FFR med henblik på at indarbejde kønsperspektivet i alle politikområder, budgetter og afbødende foranstaltninger – samt, hvor det er relevant, kønsbudgettering – med henblik på at fremme kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene;

4. bemærker, at oplysningerne om EU-budgettets indvirkning på kønsaspektet fortsat er utilstrækkelige; fremhæver manglerne i forbindelse med den manuelle indsamling, indberetning og evaluering af kønsopdelte data samt manglen på en intersektionel tilgang; opfordrer Kommissionen til at forbedre kvaliteten af data; påpeger, at den vigtigste erfaring fra anvendelsen af pilotmetoden var, at muligheden for at tildele konkrete point var begrænset, eftersom de nødvendige data manglede; tilskynder til at

gøre alle data sammenlignelige, så de kan bruges til politikudformning; understreger derfor vigtigheden af at indføre krav om dataindsamling med henblik på at muliggøre en omfattende indsamling af kønsopdelte data i forbindelse med alle relevante EU-politikker; opfordrer indtrængende Kommissionen til at behandle dette spørgsmål som en prioritet;

5. opfordrer Kommissionen til at analysere, hvor stor en procentdel af EU-budgettet der bør anvendes til støtte for ligestilling mellem kønnene; opfordrer endvidere til, at der fastsættes mål og resultatindikatorer i forbindelse med al fremtidig lovgivning, herunder i forbindelse med den næste FFR.

6. opfordrer Kommissionen til at afsætte en passende procentdel af det samlede EU-budget for indsatsområdet ligestilling og rettigheder inden for rammerne af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og Daphne-programmet; beklager manglen på særskilte budgetposter for foranstaltninger, der er øremærket til at fremme ligestilling mellem kønnene; gentager sin opfordring om at oprette en særlig budgetpost for Daphne-programmet for at øge gennemsigtigheden og ansvarligheden i forbindelse med fordelingen af midler; efterlyser en stabil finansieringsramme for at sikre Daphne-programmets effektivitet og holdbarhed med henblik på at fremme beskyttelsen af kvinder og børn mod vold; beklager sammenlægningen af programmet Et Kreativt Europa og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier i den foreslåede FFR, da Daphne-programmet derved bliver mindre synligt; opfordrer indtrængende EU til at anse programmet for en prioritet;

7. hilser direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet velkommen; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til hurtigt at gennemføre direktivet og opfordrer dem til at øge antallet af krisecentre for ofre for vold i hjemmet under særlig henvisning til de kvoter, der er fastsat i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, den såkaldte Istanbulkonvention (én familieplads pr. 10 000 indbyggere); understreger, at kvindemord, defineret som kønsbaserede drab på kvinder og piger, udgør en af de mest ekstreme former for kønsbaseret vold og en alvorlig krænkelse af de grundlæggende rettigheder; fordømmer på det kraftigste manglen på en harmoniseret definition og de vedvarende uoverensstemmelser i indsamlingen og indberetningen af data om denne forbrydelse; opfordrer til, at der fastsættes en europæisk definition af denne forbrydelse;

8. fremhæver, at det på grund af den øgede intolerance over for LGBTIQ+-personer er nødvendigt at afsætte et tilstrækkeligt budget til foranstaltninger til bekæmpelse af LGBTIQ+-fobiske fordomme såsom bl.a. telefonlinjer til rådgivning og opmærksomhed; understreger vigtigheden af, at transkvinder anerkendes fuldt ud som kvinder, og bemærker, at inklusion af transkvinder er afgørende for effektiviteten af enhver politik for ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af vold; opfordrer til, at transkvinder anerkendes og sikres lige adgang til beskyttelses- og støttetjenester; opfordrer medlemsstaterne til at sikre fuld og effektiv beskyttelse af LGBTIQ+-personer mod forskelsbehandling, chikane og vold, herunder ved at styrke de nationale retlige rammer, forbedre indberetningsmekanismerne og sikre, at hadmotiverede forbrydelser efterforskes og retsforfølges behørigt; tilskynder endvidere Rådet til at fortsætte arbejdet med EU's direktiv om bekæmpelse af forskelsbehandling; opfordrer indtrængende Kommissionen til at overvåge medlemsstaternes overholdelse af EU's

værdier nøje samt om nødvendigt indlede traktatbrudsprocedurer;

9. minder om, at Kommissionen i sine politiske retningslinjer giver tilsagn om at intensivere sin inddragelse af civilsamfundsorganisationer, der har ekspertise og spiller en vigtig rolle i forsvaret af specifikke samfundsmæssige spørgsmål og opretholdelsen af menneskerettighederne; minder om, at det er af afgørende betydning, at civilsamfundsorganisationer ved hjælp af EU-finansiering kan indgå i en "åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog" med EU-institutionerne som nedfældet i artikel 11 i TEU gennem aktiviteter såsom fortaleraktivitet, demonstrationer eller retslige aktiviteter, og at disse organisationer fortsat bør være berettigede til at modtage støtte fra de relevante finansieringsprogrammer og have tilstrækkelige øremærkede midler til rådighed;

10. fremhæver vigtigheden af at fremme økonomisk vækst i hele Unionen, herunder ved hjælp af initiativer til støtte for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og inden for iværksætteri og ledelse;

11. gentager sin bekymring over det indbyrdes forhold mellem angrebene på retsstatsprincippet, demokratiet og menneskerettighederne og tilbageslaget mod ligestilling mellem kønnene og mod kvinders rettigheder; understreger, at uafhængige og velfinansierede kvinderettighedsorganisationer er uundværlige aktører, når det gælder om at fremme ligestilling mellem kønnene, fremme seksuel og reproduktiv sundhed og seksuelle og reproduktive rettigheder samt beskytte demokratiet og menneskerettighederne; understreger, at disse organisationer i lyset af den voksende indflydelse fra ligestillingsfjendtlige bevægelser – forstået som bestræbelser, der har til formål at undergrave ligestilling mellem kønnene som en grundlæggende demokratisk værdi – og i lyset af indskrænkningen af det civilsamfundsmæssige råderum står over for stigende økonomiske og operationelle udfordringer; opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at EU-midler ikke tildeles nogen enhed, der bidrager til tilbageslag mod kvinders rettigheder, øger ulighederne eller bekæmper ligestilling mellem kønnene, herunder SRSR og kvinders ret til kropslig integritet, autonomi og selvbestemmelse; opfordrer indtrængende Kommissionen til at tage det omskiftelige globale finansieringslandskab i betragtning og sikre, at EU's finansieringsmekanismer forbliver tilgængelige, fleksible og imødekommende over for de særlige behov og sikkerhedskrav, der gælder for kvinderettighedsorganisationer, navnlig dem, som arbejder inden for højrisikoområder;

12. gentager, at seksuel og reproduktiv sundhed og seksuelle og reproduktive rettigheder (SRSR) er grundlæggende menneskerettigheder, og at gennemførelsen af dem er et grundlæggende aspekt af den menneskelige værdighed og en forudsætning for at opnå ligestilling mellem kønnene; efterlyser en stærk europæisk indsats for at beskytte vores grundlæggende værdier såsom lige ret til at bestemme over egen krop og adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og seksuelle og reproduktive rettigheder, herunder sikker og lovlig abort; understreger nødvendigheden af at styrke de budgetbevillinger, der støtter universel respekt for og adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og seksuelle og reproduktive rettigheder, herunder sikker og lovlig abort; udtrykker dyb bekymring over, at kvinder og piger i konfliktområder og krige er blevet udsat for seksuel og kønsbaseret vold, såsom eksempelvis kvinder og piger i Ukraine som følge af Ruslands igangværende angrebskrig; fordømmer disse handlinger som alvorlige

krænkelser af den humanitære folkeret og den internationale menneskerettighedslovgivning; understreger det presserende behov for omfattende støttetjenester for overlevende, såsom medicinsk støtte, tjenester på området for seksuel og reproduktiv sundhed, samt psykologisk, juridisk og socioøkonomisk bistand.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

Ordføreren for udtalelsen erklærer på eget ansvar, at hun ikke i sin udtalelse har medtaget input fra interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader, som i henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen skal angives i dette bilag.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	27.1.2026
Resultat af den endelige afstemning	+: 22 –: 8 0: 2

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

8	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

2	0
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller